

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 19.

V Ljubljani, v torek 25. januarja 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor kranjski.

(Šestnajsta zvečerna seja.)

Pričetek seje ob 1/2 6. uri zvečer. Predseduje deželnega glavarja namestnik Grasselli. Poslanec Hren poroča o prošnji podobčine Orle za izločitev iz občine Dobrunje. Dokler obstoji občinski zakon iz leta 1869, je nemogoče tej prošnji vstreči. Kadar bode ta zakon razveljavljen, bode mogoče to storiti. Toraj nasvetuje, da naj se ta prošnja izroči deželnemu odboru, ki naj jo reši v smislu lani storjenega sklepa. Dr. Bleiweis obžaluje, da upravni odsek ni predložil načrta zakona, po katerem bi bilo mogoče vstreči želji prosilcev, ter predlaga, da naj deželni odbor v prihodnjem zasedanju predloži zakon, po katerem bode prošnja podobčin Orle, Trojana itd. vstreženo, to je, da se razveljavijo §§ 1 do 4 zakona iz leta 1869. Dežman ugovarja, da je ta prošnja rešena z današnjim sklepom gledé občinskega reda. Pri glasovanju se sprejme predlog odsekov z dastavkom dr. Bleiweisa. V enakem smislu se reši prošnja podobčin Trojana, Hrastnik in druge občine Št. Ožbalske.

Dalje poroča o prošnji odbornikov občinskega zastopa Vrhniškega, da se sedanjemu županu odvzame uradovanje, ter predlaga, da se ta prošnja izroči deželnemu odboru, ki naj jo po dogovoru z deželno vlado primerno reši. Dežman tudi o tej prošnji spregovori nekoliko besed, potem se sprejme predlog odsekov, proti kateremu tudi poslanec Dežman ni ugovarjal.

Jako obširna je bila razprava o načrtu zakona, s katerim se prenamejajo nekatera zakonita določila o izvrševanju lovske pravice. Poslanci Kavčič, Lukman, Pakiž, Vošnjak, Lavrenčič in Hren so povdarjali stališče, da bi bilo za kmetijstvo bolje, ako se divjaščina kolikor mogoče zmanjšuje, Lukman je celo naglašal, da naj se lov na zajce dovoli vsakteremu, kakor lov na medveda in volka, Lichtenberg in Taufferer sta pa ugovarjala, da imajo občine od najemščine svojih lovov lepe dohodke, ki bi čisto ponehali, ko bi smel vsakdo hoditi na lov, ker bi z izgovorom, da gre zajca streljat, vsakrteri streljal vse križem in bi nihče več lova ne hotel jemati v zakup. To stališče se je kazalo že v upravnem odseku, kjer sta Taufferer prevzela zagovor večine, Hren pa zagovor manjšine. Deželni predsednik je zagovarjal stališče vladnega predloga, poslanec Kersnik pa je nasvetoval k prvemu paragrafu drugemu odstavku za slučaj, ako se sprejme po nasvetu manjšine in njenega poročevalca Hrena dostavek, da se sme najem lova po udražbeni poti za več kakor na pet let podaljšati samo s privolitvijo občinskega odbora. Pri glasovanju je bil § 1 sprejet po predlogu manjšine z pristavkom poslanca Kersnika, § 2 pa po nasvetu večine. Dotični zakon se sedaj glasi:

§ 1. Zakupna dōba za občinske love, ktere je po določilih §§ 1. in 2. ministerskega ukaza z dne 15. decembra 1852 (drž. zak. štev. 257) po javni dražbi dati v zakup, mora trajati praviloma pet let. Samo izjemoma se sme ta dōba po zaslišanju dotične občine povišati na najdaljšo dōbo deset let.

Kadar se lovske zakupne pogodbe podaljšujejo po nedražbeni poti, se sme to po zaslišanju občinskega zastopa zgoditi le na najdaljšo dōbo pet let. Do deset let pa se sme podaljšati samo s privolitvijo občinskega zastopa.

§ 2. Ako med dōbo zakupa občinskega lova (§ 1.) nastopijo premembe v zemljiškem posestvu, ležečem v mejah občinskega ozemlja, vsled kterih prememb se posamezne, z drugimi občinsko-lovskimi zemljišči skupno v zakup dane parcele prostorno združijo v zemljiško celoto najmenj 115 hektarov = 200 oral, ali pa se pridružijo takšnemu zemljišču, ktero po § 5. cesarskega patenta z dne 7. marcija cija 1849. l. (drž. zak. št. 154) že ima svojo lovsko pravico, tedaj je, dokler ne preteče občinskoloovski zakup, izvrševanje svojelovske pravice na novo postali zemljiški celoti, oziroma na parcelah, ktere so se združile z že obstoječim svojelovskim zemljiščem, ustavljeno, in lov gledé teh zemljišč je odkazan občini.

§ 3. Ta zakon stopi v veljavnost z dnevom, ko se razglasi v deželnem zakoniku.

§ 4. Zvršitev tega zakona je naročena Mojima ministroma za poljedelstvo in za notranje stvari.

Prošnja občin Ajdovica in Dvor za uvrstitev občinske ceste med Verbovcem in Dvorom med okrajne ceste, se izroči deželnemu odboru z naročilom, da o tej zadevi poizvé mnenje cestnega odbora v Žužemberku, in o tem kakor tudi o potrebnih pripravah, da se ta cesta prename v občinsko cesto, poroča deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Društvu rudečega križa se podeli podpora 100 gold., Mariji Sapletov, vdovi stanovskega kancelista pa se za tri leta dovoli miloščina letnih 60 gl.

Živahna razprava se zopet prične o prošnji dramatičnega društva za podporo. Poročevalec dr. Bleiweis omenja uspešnega delovanja tega društva, ki je dozdaj dobivalo podporo 1000 gold., prej pa skoz nekaj let celo 2400 gold. Konečno nasvetuje, da naj se mu dovoli podpora 2000 gold., gledé želje, da bi smelo po štirikrat na mesec igrati v gledališči, pa priporoča, da naj se rešitev te prošnje prepusti deželnemu odboru, kateremu naj se izroči tudi zjutraj oddana prošnja posestnikov lož, v kteri tej dovolitvi oporekajo.

Prvi se je oglašil baron Apfaltrern, ter obžaloval, da ni več onega poslanca v zbornici, ki je navadno tako krepko oporekal vsem izdajam za gledališče; on bi bil gotovo zopet stopil na noge in povzdignil svoj glas. Tudi je omenjal, da naj se ozirajo na deželni zaklad in naj primerjajo, koliko se je pred 25 leti zanj potrebovalo, ko se je sostavljaj prvi proračun in koliko zdaj. Naj se dovoli 2000 gold., ako se že hoče, gledé štirih predstav pa opominja na pogodbo s posestniki lož, ktero je potrdila prejšnja večina deželnega zbora in na ktero se bode moral ozirati deželni odbor.

Veliko veselost je zbuja poslanec Dežman s svojim govorom, v kterem je zlasti priporočal, da naj dramatično društvo podpira narod slovenski, ne pa deželni zaklad. Toda to se ne godi; na 500 pozivov poslanih slovenskim rodoljubom, da naj pristopijo društvu, pristopila sta le dva. Ali pa naj se dramatično društvo obrne v Petrograd za podporo, ali pa do ministerstva.

Stvarno in po uradnih pismih je poslanec Kersnik pojasnoval razmere in pravno stran med deželo in posestniki lož gledé gledališča. Opozarjal je na dotični izrek ranjkega poslanca Strahla, ki je bil mož one stranke, pa je vendar le odločno trdil, da lastninsko pravico do gledališča, redute in drugih s tem zakladom združenih hiš ima edino le dežela. Gledé pogodbe z ložnimi posestniki omenja, da se

pravna stran tega vprašanja ni obravnavala, in da bi se bil baron Švegelj, ko bi bil pri tisti seji navzoč, gotovo odločno potegnil za deželni red kranjski.

Dežman ugovarja, da je govornik pozabil omenjati, da so cesar dotične stenografične zapisnike na znanje vzeli, ne da bi se bila vlada spodtikala nad dotično pogodbo deželnega zbora. Poslanec Kersnik ga zavrne, da je bila vlada tudi pomnoženi deželni odbor leta 1861 vzela na znanje, in je še le šest let pozneje, t. j. leta 1867 ta pomnoženi odbor kot v nasprotju z deželnim odborom zavrgla.

Zatem se sprejme konec obravnave in govornika še dr. Vošnjak proti nekterim opazkam poslanca Dežmana in poročevalca dr. Bleiweisa, ki se je v prvi vrsti tudi obračal proti Dežmanu, rekši, da je on zmerom dosti govoril in zategoval obravnave; ker je pa čas denar, bi bil deželi mnogo prihranil pri dietah, ko bi bil manj govoril. Prej je dramatično društvo tudi štirikrat igralo, in ravno tedaj so nemški gledališčni vodje dobro shajali. A zdaj nemško prebivalstvo svoje gledališče še manj podpira, kakor slovensko, kar pričajo dotična poročila v „Laib. Zeitung“. Konečno omenja, da je dežela dolžna pomagati slovenskemu gledališču, ki je v prvi vrsti pač Ljubljani na korist, ker tudi Ljubljana mnogo plačuje v zemljiščno-odvezni in normalno-šolski zaklad. Razun tega je treba pomisliti, da nasprotniki ne umejo slovenski, Dežman in bar. Švegelj sta se pa nekaj sama zanimala za slovensko reč, zakaj se zdaj več ne, govornik ne vé.

Pri glasovanju se je manjšina umaknila iz dvorane. Ker je bilo nekaj narodnih poslancev že odšlo, mislila je gospōda, da bodo ostali nesklepčni, in da bode vsled tega propadel predlog finančnega odseka. Ali večini se je dozdevalo, da kaj tacega nameravajo, ter je med obravnavo poslala po dva poslanca, ki sta se res o pravem času vrnila v zbornico. Vsled tega bilo jih je 19, kolikor jih je za sklepčnost ravno treba, in predloga finančnega odseka sta bila sprejeta.

Po tej razpravi odgovoril je deželni predsednik baron Winkler na interpelacijo zastran zapiranja maloletnih v okraju Kamniškem, rekši, da se je to res godilo, ker je bila deželna vlada l. 1874 glavarstvu Radoljiškemu v enem takem slačaji to dovolila. Ali ker en poseben slučaj za splošno ravnanje ni merodajen, podučil je gosp. deželni predsednik s posebno okrožnico vsa okrajna glavarstva, da to ne gré, in da se imajo strogo držati zakonitih določil. Zbornica je ta odgovor odobrajala vzela na znanje.

Konečno dr. Mošé poroča o deželnem proračunu ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

I. Skupna potrebščina deželnega zaklada za l. 1887 v znesku 602.579 gld. 43 kr. in zaklada v znesku 172.948 gld. 52 1/2 kr., toraj s primanjavo 429.630 gld. 90 1/2 kr., se potrdijo.

II. Za potrebno pokritje primanjave v znesku 429.630 gld. 90 1/2 kr. naj se za l. 1887 pobira:

- 20% priklada na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa,
- samostojna naklada 6 gld. od vsacega hektolitra porabljenih žganih pijač,
- 18% priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov z vsemi državnimi prikladi vred.

III. Deželni odbor se pooblašča, da pokrije deficit v znesku 19.435 gld. 90 $\frac{1}{2}$ kr. iz obstoječe blagajnične gotovine, in ako bi ta ne zadostovala, s kako finančno operacijo.

IV. Deželnemu odboru se naroča, da preskrbi Najvišje dovoljenje za sklepe pod II. a), b) in c).

V. Razglasilo c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem z dné 12. aprila 1885, dež. zak. št. 6, o pobiranju deželne naklade od porabljenih žganih pijač za leto 1885 ostane v veljavi tudi za l. 1887.

VI. Deželnemu odboru se nalaga:

1. da prihranjene interkalare izpraznjenih sistemiziranih službenih mest ne porabi za nagrade in remuneracije, izvzemši slučaj, kedar primariji v deželni bolnici opravljajo vsled pomanjkanja sekundarijev službena dela istih;

2. da zaračuni začasne doklade, ki jih je deželni zbor dovolil uradnemu osebju, koje je dotirano iz deželnih podzakladov, pri teh podzakladih;

3. da od dné 1. marea 1887 naprej plačuje za pokončane vidre talijo v znesku 2 gld.;

4. da za gotovo izdela in predloži v prihodnjem zasedanju načrt organizacije deželnih uradov in penzijskega zaklada v zmislu resolucije, sklenjene v 19. seji dné 22. januarja 1886;

5. da preišče, ali bi kazalo ustanoviti deželno zavarovalnico proti škodi po ognji za deželo Kranjsko, da o tem poroča deželnemu zboru ter stavi nasvete, oziroma predlaga načrt.“

Dr. Poklukar nasvetuje, ker se nihče k tej zadevi ne oglasi, da naj se sprejme skupno „en bloc“.

Ta predlog obvelja brez ugovora in se proračun potrdi, kakor ga je sestavil finančni odsek.

S tem je bil dnevni red zadnje seje dovršen. Deželni glavar grof Thurn prevzame predsedstvo in v obširnejem govoru omenja marljive delavnosti vseh skupaj in vsacega posebej ter dá kratek pregled, kaj se je v letošnjem zasedanju zgodilo posameznim delom dežele na korist, kaj za kmetijstvo sploh, kaj za promet in za obrtnijo, kaj za zboljšanje deželnih financ. Potem izreka zahvalo gospodu deželnemu predsedniku za njegov marljivi trud in za posebno pomoč, ki jo je naklonjeval zboru in posameznim odsekom, dalje se zahvaljuje poslancem obeh strank, omenja stvarnega in mirnega obravnavanja in povdarja slogo in edinost sklepa s trikratnimi „slava“ in „živio“-klici na presvitlega cesarja, ki so med poslanci krepko odmevali.

G. deželni predsednik izreka nado, da bode delovanje dober sad obrodilo, dr. Poklukar pa v imenu zbornice izreka zahvalo gosp. deželnemu glavarju, ki potem naznanja, da sklene sejo in letošnje zasedanje deželnega zbora.

Ura je bila deset zvečer, ko so se začeli poslanci med seboj poslavljati in zapuščati dvorano.

Deželni zbor pa skrb za gluhoneme.

(Dalje.)

V svojem poročilu do deželne vlade z dne 8. oktobra 1875, štev. 7389, finančna prokuratura naznanja, da bode oskrbovanje tega denarja pripadalo deželnemu odboru in da bode z obrtnitvijo Holzapfelnovega premoženja v gluhoneme namene mogoče veliko kranjskih gluhonemih s primernimi podporami spraviti v zavode za gluhoneme.

Finančna prokuratura je toraj pri tej priliki izrekla: 1. da je premoženje deželno in da ga bode imel oskrbovati deželni odbor; 2. da se sme obračati za odgojo domačih gluhonemih otrok v drugih zavodih.

Deželna vlada je z dopisom z dne 25. oktobra 1875, št. 8187, omenjeni dopis finančne prokurate poslala deželnemu odboru in ga vprašala, kaj on meni o tem?

Deželni odbor je odgovoril: 1. da je pripravljen to premoženje sprejeti v oskrbovanje proti temu, da sme zaračunovati 5 odstotne oskrbovalne stroške, kakor se računijo vsled deželnozborovega sklepa z dne 30. septembra 1868 tudi pri drugih vstanovnih zakladih; 2. da bi po njegovem mnenji volji ustanovniki ne nasprotovalo, ko bi se dohodki tega premoženja obračali za kranjske gluhoneme v drugih zavodih, ker se zdaj še ne vé, kedaj bode vsa zapuščina iztirjana, in kedaj bode deželi mogoče napraviti lasten zavod za gluhoneme.

Zato vpraša vlado, bi li hotela v tako porabo tega premoženja privoliti, in po katerem načinu, se vé da, ne da bi se s tem podrla naprava lastnega zavoda v smislu zapustnikove oporoke? Po mnenju deželnega odbora je to tem potrebnejši, ker v Linški zavod po naznanilu tamošnjega vodstva z dopisom z dne 26. decembra 1875, št. 626, skoraj ne bodo več mogli sprejemati naših gluhonemih in so bili res zaradi pomanjkanja prostorov odbili sprejem Ant. Kirna iz Prema. Toraj ne bode ostajalo družega kakor pošiljati naše gluhoneme v Gorico, kjer so pa stroški tako veliki, da doneski drugih ustanov v ta namen ne bodo zadostovali.

Deželna vlada je sprevidela, da se bode moralo nekaj zgoditi, ter je šla deželnemu odboru na roke in se je sama obrnila do deželnega odbora v Gorico z vprašanjem, bi li hoteli sprejeti v tamošnji zavod Antona Kirna, in pod katerimi pogoji bi bili sploh pripravljeni sprejemati kranjske gluhoneme?

Z dopisom z dne 25. januarja 1876, št. 254, D. O. št. 833, deželna vlada poroča, da tudi v Gorici za Kirna ni prostora in da gledé sprejemanja kranjskih gluhonemov po dopisu vodstva Goriškega zavoda z dne 8. januarja 1876, št. 25, želé zvediti:

1. Koliko gojencev bi Kranjska tje pošiljala;

2. Bi se li hotel deželni odbor zavezati za določeno število let, ker bi bilo v tem slučaju treba razširiti poslopja. Plača za enega gojenca bi pa znašala 200 do 220 gold.

Dalje deželna vlada naznanja, da se je istega dné (25. januarja 1876) obrnila do finančne prokurate s pozivom, da naj gledé na višje stroške, ki jih bode treba skoraj plačevati za gluhoneme, stavi svoje predloge. Tudi deželni odbor naj ji razodene svoje mnenje.

Kaj je finančna prokuratura odgovorila na ta poziv deželne vlade, ne vem, ker mi ni bilo mogoče najti dotičnega poročila.

Deželni odbor je v seji dne 19. febr. sklenil, da ni ravno tako velike sile, da bi moral za gluhoneme tako velike stroške imeti in se vezati za več let. Treba je pred vsem vediti, hoče li vlada pritrditi, da bi se en del doneskov Holzapfelneve zapuščine obrnil v podporo za gluhoneme. V tem smislu je pisal deželni vladi dne 3. novembra 1876, št. 5900. Razložil je, da dosednji dohodki za gluhoneme znašajo le 832 gold. 90 kr., ki komaj zadostujejo za šest gluhonemih štipendistov v Lincu po 96 gold. 60 kr., in za njih potne stroške. V Gorici bi se s tem denarjem preskrbovali komaj trije gluhonemi. Deželni odbor bi mogel z Goriškim zavodom le tedaj stopiti v dogovor, ako bi se smeli rabiti tudi dohodki Holzapfelneve zapuščine. Zatoraj vpraša vlado, ali in po katerem načinu bi dovolila v porabo Holzapfelneve ustanove za gluhoneme gojence v Goriškem zavodu? Ustanovniki volji bi to gotovo ne nasprotovalo, ker se za zdaj, ko dežela v ta namen ne more nič dati, Holzapfelnova zapuščina pa tudi ne zadostuje, pač še ne more misliti na napravo lastnega zavoda za gluhoneme. Ako se volja zapustnikova ne more natančno izvršiti, se mora vsaj gledati, da se izvršuje, kolikor je mogoče. To bi se pa zgodilo, ko bi se dohodki tega premoženja, dokler nimamo domačega zavoda, obračali v podporo kranjskih gluhonemih po drugih zavodih, ker gotovo ni po volji ustanovniki, ako se dohodki leto za letom nakladajo, gluhonemi reveži pa se v nemar puščajo. Zato deželni odbor ponavlja prošnjo, da naj se mu Holzapfelno premoženje izroči v oskrbovanje ter dovoli dohodke njegove rabiti za kranjske gluhoneme v Goriškem zavodu. Da je to silno potrebno, priča prošnja farnega urada frančiškanskega v Ljubljani, D. O. štev. 5970, v kateri se deželni odbor prosi, da bi 17letno gluhonemo Ano Japel spravil v Goriški zavod za gluhoneme. Konečno deželni odbor vlado prosi, naj v Gorici poizvé natančnejše pogoje za sprejem kranjskih gluhonemih in bi li hoteli Ano Japel sprejeti?

(Dalje prih.)

O dvoboji.

III.

Država mora biti že v svojem bistvu proti dvoboju, ker sicer sama sebe bije po obrazu in je sama s seboj v nasprotji. Dvoboj namreč, kakor se kaže dandanes kot krvno maščevanje žaljenega osebnega čuta, kot samooblastno zadostilo, spričuje, da v državi ni pravice in da si jo zato vsak sam išče. Tega načela seveda država ne more pripoznavati; zato mora kaznovati dvoboj. To so že

sprevideli vladarji prošlih časov in zato so najhujše kazni zažugali dvobojnikom. Vendar so žalibog premnogokrat le teorijo priznavali; v dejanskih slučajih pa so se obnašali kot drugi navadni sužnji duhá časa. Po pametnem premišljevanji sestavljena in zapisana postava ne more odstraniti napačnih mnenj, ki tiče globokeje nego v treznem umu, ki obsegajo in napolnujejo srce.

Francoški kralj Henrik II. je n. pr. najhujše kazni dvobojnikom zapretil: smrt, konfiskacijo vsega premoženja itd., a teh kazni sam ni odpustil več kakor v okroglem številu — sedem tisočkrat!

Henrik III. je v žuganji skoraj še presegel svojega prednika, toda v posebnem mu je to tako zeló iz uma prešlo, da je neki dvoboj s svojo lastno kraljevo navzočnostjo počastil.

Pod Ljudevitom XIII. so tudi kar strele kazni švigale proti dvobojnikom — na papirji; v resnici je pa takrat to trnje tako uspešno rastlo na francoskih tléh, da Montaigne pravi: „Dva Francoza bi v puščavi ne mogla biti niti četrť ure skupaj da bi se ne stepala“.

Med te slavne zastopnike možkega prepričanja in trdne umoslovne doslednosti mišljenja in govorenja z dejanji, bi prištevali tudi marsikako veličino, ki se je le-ta takrat ... v kakem nemškem zboru oglasila za državno zapoved proti dvoboju in h krati pa za dopuščenje dvoboja. Več imen bi lahko tukaj našli, toda pustimo to; moglo bi nas zadeti očitanje: „Brate, pométaj pred svojim pragom“.

Pri nas sta namreč v seji 13. novembra 1884 v Budapeštu dva moža odgovarjala tirolskemu poslancu Greuterju, ki je razkril sijajno protislovje med zakonom in med ravnanjem naših c. kr. častnikov in to na dveh dejanskih slučajih, in s tem zahteval, naj se ta grda pregreha proti zdravemu razumu od dotične oblasti stori nemogoča, toraj naj se pisana postava in dejansko ravnanje spravi v soglasje.

Eden teh mož je avstrijsk general — p. l. Latour, drugi pa ekscelenca Bylandt-Rheidt. 13. november je in ostane zabiléžen v zgodovini dvoboja naše države; prigodki, resnični osebni prigodki so pričali, da si je vlada v tej točki v protislovji. G. Greuter ni prav nič zamolčal in z vsake njegove besede je vojnemu ministru vstajalo vprašanje: „Erkläre mir, Graf Oerindur, dieses Räthsel der Natur“. Ni bilo drugače; nekaj se je moralo povedati in — povedalo se je tudi. Samo kaj? Tudi ta odgovor ostane zabiléžen! Ekscelenca je namreč izvolil pripoznati, da morda nekaki predsodki vladajo med častniki; zraven pa je pristavil globokoumno opazko, da se ne dá proti temu veliko storiti, ker so ta mnenja o časti pri vseh častnikih vseh držav razširjena in ker bi se toraj, če bi se hotlo pravici vstreči, morali vsi ti častniki spreobrniti. — S tem je imelo biti rešeno „das Räthsel der Natur“. Mimogredé recimo, da ne verujemo, da bi ne bilo med vsemi častniki zavedenega državljana, ali zavedenega katoličana. In tak nima in ne more imeti mnenja o časti, ktera se rešuje z mečem. A če prav, kaj je s tem dokazanega? Je-li morda mroga, če bi jo res imeli vsi ljudje, manj črna? Je-li protislovje med zakonom in dejanji, med prisego, s katero se vojak zaveže vbogati svojega vladarja, ki mu med drugim tudi prepoveduje dvoboj, zato kaj manje, naj bi mu vsi služili?

Greuter je govoril in dokazal, kar je govoril, pozival se na zdravo pamet, na pravičnost, na svete dolžnosti, ktere ima država, ktere naklada vera in z dvobojem je vkljub temu — še vse pri starem. Častniki si še vedno s krvijo spirajo dozdevno omažeževano čast in to počenjanje še vedno silno čaka rešitve. Častni sveti pri vojaštvu še vedno silijo častnike, naj v nasprotji z obstoječim zakonom, v nasprotji z vero, v nasprotji z zdravim razumom na dvoboj pozivljejo in dvoboj sprejemajo; in če se kdo tej nepostavnosti vstavi in kot značajan možak in veren sin svoje cerkve dvoboj odbije — zgubi s tem svoje dostojanstvo. Pri vsem tem so kazni za dvoboj tako majhne, razlogi za dvoboj, vzlasti pri vojaku, tako veliki, da je res velikodušno, če ta in oni posluša pamet in katoliško cerkev in njeno prepoved. Veličanstvo postave se prezira; vničuje se pa tudi prostost cerkve, ki ji je po zakonu zagotovljena. Kajti nobeden po mnenji, ki je sedaj merodajno pri vojni, ne more postati častnik, če se o njem vé, da principijelno (načelno) — odločno vsak dvoboj zamuje. — Res, „das Räthsel der Natur“ še ni rešeno.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. januarja.

Notranje dežele.

V *tirolskem deželnem zboru* sestavil je šolski odsek o ondašnji šolski noveli sledeče sporočilo: „Visoka c. kr. vlada se poziva, da, če možno že v bodočem zasedanju predloži deželnemu zboru načrt postav za ljudske šole na katoliški podlagi, ter naj se pri tem ozira na tukajšnje navade, na gospodarstvene in druge potrebe dežele. Ob enem določi naj se pa tudi pravno razmerje učiteljstva.“ Šola, posebno pa ljudska šola na Tirolah, drugačna niti biti ne more, kakor da je na katoliški podlagi in da se ravna po narodno-gospodarskih in drugih deželnih potrebah. Deželni zbor bi bil želel, da bi se bila vlada v svojem načrtu na vse to ozirala, pa se ni zgodilo! Laški poslanci so se pritožili, da se vladni načrt tudi na njihove težnje skoraj nič ne ozira. Načrt toraj ne zadostuje ne na to in ne na ono stran in se deželni zbor neče več z njim pečati, pač pa priporoča sledeč predlog: „Gledé na to, da na stališči, ktero ima vlada nasproti deželnemu zboru v smislu sklepa tega zbora z dné 8. t. m., ni mogoče vladnega načrta spremeniti; gledé na to, da toraj skupna obravnava omenjene novele ni možna, posamične bile bi pa zaradi celokupnosti načrta deželi na škodo; gledé na to, da se zaradi navedenega v podrobnejšo razpravo ne moremo spuščati, vendar pa želimo položaj učiteljev do stalne vravnave razmer po možnosti izboljšati, naj slavni deželni zbor sklene: 1. O vladnem načrtu nove šolske postavne gledé nadzorovanja šol gledé javnih ljudskih šol, kakor tudi gledé odprave doneska k normalno-šolskemu zakladu in vpeljave šolskih doklad iz volil na Tirolah nahajajočih se, ne bomo obravnavali, ne sklepali. 2. Visoka vlada se prosi, da naj na to vpliva, da se spremené tiste državne postavne, ki se ne strinjajo s potrebami in željami naše dežele, kakor smo jih tukaj čuli. V letih 1887, 1888 in 1889 naj se podporna zaklada za aktivne učitelje pomnoži za svoto 12.000 gl. in ona, ki je za podporo tistih učiteljev določena, ki ne morejo nič več službovati, pa za 8000 gl. iz deželne zakladnice. 4. Prošnja učiteljev in učiteljic Inomostovskih za zvišanje plač preloži se je na ugodnejši čas.

V Dolenji Avstriji strmoglavil je naučni minister *dr. Gautsch* dva profesorja zaradi verskega rogovilenja. Prvi je bil gimnazijalni učitelj Polzer v Hornu, ki si je menda mislil, da je v prvi vrsti njegova naloga, med katoliškim svetom za razširjanje protestantizma propagando delati. Mož se je opeknel, kajti minister Gautsch ga je takojčasno od službe odstavil. Dotični profesor je namreč minulo leto sam z družino vred k luterancem prestopil, na kar je spisal brošurico, v kateri Dolenje Avstrijce pozivlja, da naj k protestantizmu pristopijo, ker to je prava vera nemškega naroda. Brošurica je bila natisnjena v 4000 odtisih in — zaplenjena. Posebno grdo se je v njej napadala katoliška vera in duhovščina. Omenjenega profesorja je že leta 1875 naučni minister Stremayer iz c. kr. službe zapodil, ker je Polzer čez državno upravo v naučnem ministerstvu zabavljaj. Kmalo na to stopil je odpadenec v deželno službo v Dolenji Avstriji. Deželni šolski odsek ga še ni hotel odpustiti, temveč se je izrekel, da naj Polzer še ostane, na kar se je pa cesarski namestnik Possinger jako odločno izrazil, da bi vlada nikakor ne dopustila takega človeka še nadalje v šoli. Na to so sklenili, da ga pošljejo stalno v — pokoj. — Drugi je gimnazijalni profesor Löger v Dunajskem Novem mestu. Ta je pa že več disciplinarnih preiskav prestal in se mu je vselej zagrozilo, da ga bodo vpokojili, če bi se ne poboljšal. Dolgo je vodil šolsko oblast za nos, letos ga je pa odstavila. Lansko spomlad prikretel je namreč v Gradec, kjer je ob neki društveni slovesnosti, ki so jo prijatelji starokatolikov napravili, delal veliko propagando za prestop k tej verski ločini. Pričela se je preiskava in prišlo so take reči na dan, da je deželni odbor dolenje-avstrijski sam predlagal, da naj se Löger v pokoj pošlje, ker službena pragmatika nima paragrafa, da bi bilo mogoče strogeje proti njemu postopati. Polzerju se je vsled tega odmerilo 595 goldinarjev, Lögerju pa 1035 gold. pokojnine na leto.

Mnogo je slišati o letošnjem *budgetu ogerske države*, dobrega pa prav nič. Vsaj kdor od Tiszove opozicije usta odpre, vsak zabavlja, da je groza, kar pa ni čuda, kajti letošnji budget Tiszove vlade je res tak, da bi iste državnike lahko malo groza obšla. V eni poslednjih sej zgrabil je bil Tisza sicer mirni in zmerni poslanec Ugron. Zvedenci trdijo, da je Ugron to največ zaradi tega storil, ker je hotel Tiszi vrniti napad, ki ga je le-ta na levico napravil. Ugron je rekel: „Poprejšnji budgeti so bili osoljeni s hipokrizami, sedanj pa z ministersko krizo. Budget sedanje vlade je prav tako slab, kakor vlada sama, oziroma njena politika. Tako daleč ste že dospeli, da se nam je že prebivalstvo krčiti jelo. Namesto da vlada mirno gleda, kako da se našinci iz preobljudenih, pa nerodovitnih krajev v Ameriko selijo, naj bi bila vkrenila, da bi ti ljudje ne hodili v Ameriko, temveč naj bi se bili rajši v rodovitne pa ne obljudene naše pokrajine premestili. Vlada se tudi ni prav nič brigala, da bi bil naš narod postal

posredovatelj pri prevoznih trgovini na iztok, za kar je po svojem geografičnem položaju tudi poklican. Sedanji vladi tudi popolnoma manjka možkega značaja in odkritosrčnosti, pač pa se je vseskozi odlikovala po svoji sužnosti. Strokovnjakov nima prav nič, in se za to tolikokrat primeri, da v velike službe sprejema ljudi, ki niti pojma nimajo o delu, ki jih čaka. Kako pa bi bil sicer mogel kak Desider Gromon postati državni tajnik in voditelj deželne obrambe. Kaj pa še le obravnave z Avstrijo! Tamkaj se še le vidi, kako daleč da so naši strokovnjaki za avstrijskimi. Prav sedanja vlada je tudi vzrok, da mi gledé zunanjih razmer nimamo prav nobenega zanesljivega zaveznika. Leta 1867 trdil je grof Andrassy, da se mora z Avstrijo pogodba skleniti, ker bi bili sicer Rusom nasproti osamljeni. Nemčija nima okoli sebe vse polno malih držav, ki bi se še pridobiti dale, kakor jih imamo mi in prav te so v nevarnosti, da jih Rusija zasede, da nas ima potem od vseh strani obkoljene, na kar bo takoj vrgla plamenico med slovanska plemena avstro-ogerska. Kaj pa še le spridenost! Kdor ima čiste roke in je sploh še neomadeževan, pod to vlado niti službe ne dobi, pač pa se prav dobre dajo vsake vrste vmazanim ljudem. Stari pregovor je tudi tukaj veljaven, da ima največ blata Tisza (reka)! Ugron je Tiszi še več resničnih, če tudi silno neprijetnih povedal, ktere moramo pa zaradi pičlega prostora izpustiti.

Zapovedništvo c. kr. 32. peš-polka, ki se v Budapeštu nabira, ukazalo je vsem tistim *vojaškim novincem* in dopolnilnim rezervistom, ki bi bili še le 1. aprila, oziroma morda tudi še le oktobra klicani k vojaškim vajam, da se morajo že 10. februarja vsak pri svojem oddelku zgledati. Dopolnilni rezervisti se bodo vezbali po osem tednov. Določbe o madjarski črni vojski se bodo tudi že te dni objavile. Kolikor se do sedaj čuje, osnoval se bo za letos samo prvi nabor in to iz mladih ljudi, ki so že pri liniji ali pri brambovcih služili. To je na vsak način bolj praktično za dejansko porabo, kakor pa vojaški-nešolano mladino skupaj spravljati, ki vojaški niti hoditi ne zna, kaj pa še le kaj drugega v roke vzeti.

Vnanje države.

Rusko vojno ministerstvo opozorilo je društvo rudečega križa, da naj se pripravi letošnje spomlad za izredne dogodke, pri katerih vtegne obilno posla dobiti. V Lublin in Zamosk došla sta na vsak kraj po jeden polk lahkih Kubanskih kozakov iz Czernihovske gubernije. Car pojde meseca marca v Berlin, iz Berlina pa v Milan, kjer se bo sošel z laškim kraljem. Iz Milana se car domú povrne in se bo pri tisti priliki nekoliko tudi na Danaju oglasil. Morda si misli ogledati tlak na trgu sv. Stefana, če li že ondi kaj trave raste, ktero je neki slamat prerok ruskim kozaskim konjem namenil.

Danjski vojni minister jel je nenavadno glasno s sabljo rožlati. To mož za to dela, da bi svojim Danjem več veselja napravil za utrditev glavnega mesta Kodanja. „Vedno nam mora na mislih biti, pravi minister, da se nam je domačija raztrgala in da je od tedaj veliko naših zvestih rojakov v sužnosti pod pruskim orlom. Toda jadicovati samo nam nič ne pomaga, pač pa si moramo prizadevati, da si zopet priborimo, kar so nam s silo vzeli. Ne poslušajte tistih, ki trdijo, da je zastoj ves naš napor, da si priborimo Šlezvik nazaj, ker nas je premalo. Tako govorjenje je neumno in jako malo domoljubno. V političnem življenju morali bi pokazati, kako smo edini, da bo svet sprevidel, da si še upamo v boj v zaupanji na Boga, ki nam svoje podpore ne bo odrekel. Kadar toraj pride odločilni dan — naj že bo tisti prej ali kasneje — vsi pokažimo, da smo pripravljeni vse žrtvovati, kar imamo najboljšega, samo da se dvigne Danjska do svoje stare slave.“ Naj le ropota mož, saj ne bo dolgo, da bo Bismark kak vodén curek iz Berlina v Kodanj spustil. Sicer je pa jako bedasta misel, da bi se mala in slaba Danjska hotla z močno velsilo Nemško poskušati. To bi bila borba miške z levom.

Socijalne, kakor tudi politične razmere so v *Belgiji* tako neznosne in zamotane postale, da je prav radikalen prevrat skoraj neizogibljiv. Agitacije med delavci, ktere socialisti hujskajo, so od dné do dné strastnejše, v političnem oziru je pa narodna obramba dežele, ki je silno nasprotje vzbudila med strankami. Pred nekaj meseci je belgiški vojni minister še mislil, da ima izborna vojsko na svoje razpolaganje, vsled česar se je vsakdo varnega čutil. Kar je nekdo zagrinjalo spred belgiškega vojaškega taborja potegnil in ljudje so se vstrašili, da se kar tresejo po deželi, v tako slabem položaju se menda vojska nahaja. Belgijci jeli so misliti, kaj bi bilo, če si Francoz in Nemec v lase skočita in bi se boj na belgiška tla prenesel, kar ni prav nič nemogočnega. Res ima Belgija, kot nevtralna država, svoje pravice zagotovljene, toda žalostni izgledi, kako da se dandanes državne pogodbe spoštujejo, so jo tako pretresli, da jo je jelo skrbeti, kje bi bila tista država, ki bi si upala Belgijo zadostno braniti, kedar bi se Nemec in Francoz tepla. Spoznali so, da je ni, in da če si hočejo pomagati, jim drugega ne kaže, kakor da si sami pomagajo, kolikor vedó in morejo. Dežela, ki je bila do tlej vojaški popolnoma zanemarjena, pričela se je vtrjevati in oboroževati, da se bo sama lahko branila sovražnih navalov,

kedar se tisti pripodé, bodisi od ene ali druge strani. Pred vsem drugim je potrebno, da se vpelje osobno vojaško službovanje, kteremu se mora vsakdo podvreči, kdor ima le zdrave ude, in da se odpravi namestno službovanje. Najemnik nikjer ni kaj prida, v vojski pa že celó ne velja. To se je pokazalo pri belgiški armadi leta 1870, kedar so je postavili 10.000 mož ob meji, večinoma same najemnike, kterih je 10% pobegnilo in to v teku treh mesecev. Moralična vrednost take armade ni kdo vé koliko velika. Needinost na znotraj in varnost na zunaj bode pred vsem drugim prej ko ne kabinetno krizo za seboj imeli in ni še z žeblijem pribito, da bi se pri tisti zopet liberalci ne speli kviško do državnega krmila.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 23. januarja. (Železnica Trst-Herpelje. — Jubilej. — Raznosti.) Delo na novi železnici se marljivo nadaljuje. Kolodvor pri sv. Andreji v Trstu bode kmalo dodelan. Tudi društvo Tramway pričelo je razdirati svoj tir, kjer prav tam, kjer drdrá sedaj Tramway, pomikali se bodo dolgi vlaki železniški. Kolodvor v Borštu je prav tako že pod streho. V obče je delo toliko gotovo, da v kratkem pričnó pokladati „šine“. Lep, krasen pogled odprl se bode potovalcu od Herpela sém, ko bode v hip ugledal sinje morje jadransko. Po dolini opazil bodeš lepo obdelane vinograde in sredi med njimi oznanovalko mirú, vedno zeleno oljko. Le prehitro zginil ti bode krasen, da, diven ta prizor, ker kmalo spominjalo te bode veliko pokopališče pri sv. Ani na smrt. Toda takoj izbije ti žalostno misel iz glave arzenal Lloydov, kjer na stotine rok izdeluje parnike. Še par sekund in izstopil bodeš na nizki morsk breg pri sv. Andreju.

Mil. gosp. škof dr. Glavina obudil je zopet v življenje pastoralne konference, ktere je bil vpeljal ranjki škof Legat, slavnega spomina. Vsako sredo proti večeru zbirajo se mestni duhovni v škofijski dvorani ter obravnavajo razna v njihovo področje spadajoča vprašanja. Toda čujte! Tudi te nedolžne konference zbódle so vročerkvne glave naših „irredentarjev“. V zlobnosti svoji podtikajo mirnim zborom duhovnikov politiko! Sodijo druge po sebi. Habeant sibi!

Ustanovil se je tudi odbor, kateri naj bi vkrenil vse potrebno, da se starodavna škofija Tržaška na dostojen način vdeleži slavnosti, ki se priredi na čast „zvezdi z nebes“ — ljubljenu očetu našemu Leonu XIII. Veličastne slavnosti, ktere se bodo letos in k letu vršile na čast rimskemu papežu, dokazale bodo zakletim neprijateljem papeštva in cerkve, da ideja ta še živi med katoličani in da postane s pomočjo božjo še bolj trdna in očitna. Vsi dokazi naklonjenosti in otroške vdanosti do sv. očeta in do vatikanskega prestola pa bodo tudi Leonu XIII. malo zadostenje za vse one krivice, koje mu lastni njegovi sinovi dan na dan ponavljajo. Mili narod slovenski! Majhen si sicer po številu, vendar pa sem prepričan, da gotovo tudi ti pokažeš dejansko celemu svetu, da spoštuješ, ceniš in ljubiš slavnega Leona XIII.

Razna slovenska društva v Trstu imela so ali pa bodo imela v teku meseca običajne svoje letne zборе. Življenje svoje pokazala so naša društva tudi s tem, da so priredila razne veselice. Sploh se narodna ideja po ponosnem mestu na Adriji kaj veselo vzbuja in giblje. Otroški vrt pri sv. Jakubu že deluje. Sv. Ciril in Metod prosita mu blagoslova z nebes! Ako bode družba sv. Cirila in Metoda dobro skrbela za Trst, marsikdo rešen bode Slovenstvu. Toraj le nikar sebičnosti ali strankarstva, ampak vzvišeni namen bodi vedno pred očmi.

Domače novice.

(Slovenskemu dramatičnemu društvu) povišala se je deželna podpora od 1000 na 2000 gl., kar je jako hvalevredno delo našega deželnega zbora. Slovenska dramatika je pokazala, da napreduje, vrlo napreduje po poštenih poti, naj ji bo toraj tudi krepkeje podpora, kakor do sedaj, da ji bo možno živeti ob tolišnjem naporu, ne pa životariti. Enako prav jo bo pogodil slavni deželni odbor, če prošnjo za štiri predstave na mesec v nje smislu reši.

(Prvomestnik) pri prvih letošnjih porotnih obravnavah v Ljubljani bo deželne sodnije predsednik, g. Franc Hočevnar, namestnika mu bodeta pa gg.: c. kr. svetnik deželne nadsodnije, Josip Gerdešič, in deželne sodnije svetnik, Ludovik Raunicher.

(Mraz pojema.) Danes zjutraj je bila jako gosta megla, mraza pa nič več ob 1/2 9. uri kakor le 5° R. Opoludne se je megla zgubila.

(Tukajšnji c. kr. vladni svetnik), gosp. dr. Pascotini-Jurisković, postal je sekcijski načelnik v ministerstvu notranjih zadev z naslovom in značajem ministerijalnega svetnika.

(Javna dražba) v tukajšnji hranilnični zastavljevalnici bo 7. februarja za vse tiste zastavljene predmete, ki so bili lansko leto meseca novembra zastavljeni, pa dosedaj ne rešeni in ne iz novega zastavljeni.

(Vlak z izredno znižanimi cenami) odpelje se iz Ljubljane na Dunaj dne 1. februarja ob 3. uri 7 minut popoldne. Izredno znižana cena znaša za sem in tje v drugem razredu 18 gld., v tretjem pa 12 gold. Kupljeni vozni listki so 14 dni veljavni. Kdor ima kaj nujnega na Dunaji ali še dalje v onej smeri opraviti, se ga lahko s pridom posluži.

(Pokopali) so v četrtek č. g. Janeza Terana, kaplana v Štorjah pri Sežani, a v petek zvečer, t. j. 21. t. m. umrl je m. č. g. Jožef Šlakar, dekan v Šmarji pri Kopru.

(Požar) je nastal pretekli petek popoldne ob 3/4 4. uri v Knežaku. Cerkev je bila v veliki nevarnosti; le veliko orehovo drevo je obvarovalo, da se ni tudi farovž vnel. Pogoreli so trije posestniki. Bili so sicer vsi trije zavarovani, toda le za majhne svote. Usmiljenja so vsi trije vredni. A. P.

(Poročil se je) Josip Anton grof Barbo, grajščak Rakovniški in rezervni častnik, dne 19. t. m. v Fügen na Tirolu z gospico Margito pl. Vagats. Josip Anton grof Barbo je sin ranjega deželnega in državnega poslanca kranjskega, ki je pred nekaj leti na Dunaji umrl.

(Morretov predlog) o preskrbitvi poslov na stare leta izročil je štajarski deželni zbor v svoji poslednji seji ondašnjemu deželnemu odboru, da mu ta ob prihodnjem zasedanju potrebno sporoča.

(Toga in baret.) Pravosodni minister misli v kratkem času določiti, da bodo pri javnih sodnijskih obravnavah člani tribunala, državni pravdnik in zagovornik morali togo in baret nositi, kakor je to na Francoskem navada. Dvomimo, da bi ta sprememba na hudodelce tolikanj vplivala, da bi tatovi manj kradli, pobijalci in pretepači manj rogovili itd. Baron Pražak bi jo bolje pogodil, če bi enkrat za vselej določil, da je pri zastaranih grešnikih, ki le na počitnice med ljudi zahajajo, sicer so pa redni gostje po cesarskih kaznilnicah, vedno določiti največja kazen, ki jo dotični paragraf določa. To bi več vplivalo, kakor toga in baret.

Razne reči.

— Za petdesetletnico sv. Očeta Leona XIII. ustanovil se je v Linški škofiji odbor, kteremu je na čelu kanonik Anton Pinzger.

— Sultanov dar za papeža. Kakor poroča „Polit. Corr.“ iz Carigrada, odpotoval je 19. t. m. tamošnji armensko-katoliški patrijarh Monsgr. Štefan Azarian v Rim, da ponese sv. Očetu v spomin njegove petdesetletnice dragocen sultanov dar, namreč prekrasen prstan in lastnoročno voščilno pismo njegovo. Mgr. Azarian izročil bo tudi nekterim kardinalom turške redove, ktere jim je nedavno sultan podelil. Sodi se tudi, da bo patrijarh Azarian kmalo imenovan za kardinala.

— Za Vratislavsko stolico, izpraznjeno po smrti ranjega knezoškofa dr. Herzoga imenuje se med kandidati tudi sloveči opat Beuronskih Benediktincev, P. Maurus Wolter, ki prebiva na Zgornjem Stajarskem.

— Veteranska društva v Avstriji lepo cvetó. Samo v tostranski državni polovici jih imamo 1152, in sicer največ na Českem. Vseh veteranojev v Avstro-Ogerski je 149.225. K tem je prišteti še 13.728 častnih, 5602 podpornih udov. Lepa armada, ki naj bi vsajna bila v svojej narodnostni ljubezni tudi za časa potrebe.

— Največa električna lokomotiva. Za podzemeljsko železnico v New-Yorku je izdelala neka tamošnja tovarna po načrtu Bentleya in Knighta lokomotivo s 6 kolesi navadne velikosti, kakor jih goni sopar. Na njej sta združena dva motora s

670 konjskih moči. Lokomotiva ima električno luč, električne zvonce in samodelujočo zavoro. Nadejajo se velikega vspeha od nje.

Telegrami.

Dunaj, 25. jan. „Wr. Ztg.“ piše: Cesar imenoval je Pascotinija za sekcijkega načelnika v ministerstvu notranjih zadev in mu je podelil značaj in naslov ministerijalnega svetnika.

Inomost, 25. jan. V včerani večerni seji sprejel se je predlog večine, da se glede vladnega načrta nove šolske postave preide na dnevni red. Ob enem se je vlada pozivala, da naj se spremene državne postave, kolikor so si taiste v nasprotju z deželnimi interesi. Deželni predsednik je vspešno zagovarjal državne postave. Deželni zbor se je na to zaprl.

Pariz, 25. jan. Jutranji listi soglasno priznavajo, da si Francozje ničesa srčneje ne želé, kakor miru. Angleži so tisti, ki jim je na boji ležeče, ker bi se ga ne vdeleževali naravnost. „Journal des Debates“ graja hujskanje angleških listov ob sedanjih razmerah, ki je na vse to preračunjeno, da bi se boj vnel med Francozi in Nemci. „Republique Française“ pravi, da, če bi se Angleži bolgarski politiki odpovedali, bi bil splošnji mir takoj zagotovljen.

Pariz, 24. jan. Rusija je velesile povabila na skupen razgovor o bolgarskem vprašanju. Velesile so bile zadovoljne. (Agence Havas.)

London, 24. jan. Nemška vlada je sklenila Flourensa vprašati, kaj pomenja nakopičevanje vojakov ob nemški meji. Odgovor Francoske bo odločil, ali bo vojska alimir.

Gent, 25. jan. Včeraj je bil v gledališči, kjer je bilo veliko delavcev pri predstavi navzočih, velik pretep. Redarji so več ljudi zaprli. Pred gledališčem nabrala se je velika množica socialstov, ki je „maršelezo“ pela.

Izkaz

o doneskih za družbo sv. Cirila in Metoda.

Idrijska podružnica 2. donesek	gld.	17.96
Izvanakadem. podružnica v Gradci 3. donesek	„	30.—
Postojnska 3. donesek	„	20.—
G. R. Marzidovšek, voj. kaplan v Zadru	„	10.—
Kropinsko-Kamnogoriška podružnica	„	30.48
Senožeška podružnica	„	32.32
Šenpaska	„	25.—
Šentjurska	„	54.70
G. M. Kosér, notar v Idriji (skupilo dražbe v veseli družbi)	„	16.62
Izvanakadem. družba graška 4. donesek	„	50.—
Iz pušice pri g. Rošu v Hrastniku	„	15.30
Premška podružnica 2. donesek	„	14.24
G. A. Benigar	„	2.40
Šentjakobsko-trnovska podružnica 2. donesek	„	60.—
Vipavska podružnica	„	200.—

Za l. 1886 poslale so doneske sledeče podružnice: Prva Ljubljanska 1000 gld., Šentjakobsko-trnovska 161 gld., Šenpeterska v Ljubljani 200 gld., Celjska gld. 480-77, Celovška 80 gld., Ribniška 215 gld., Akademiska Graška 62 gld., Ptujška gld. 288-22, Šaleška gld. 81-51, Goriška 23 gld., Novomeška gld. 123-25, Kropinsko-Kamnogoriška gld. 102-82, Šišenska 70 gld., Graška izvanakademiska 146 gld., Gorenjska dolina 60 gld., Gorenjegradska 130 gld., Konjska 150 gld., Mokronška 41 gld., Sevnjska gld. 112-30, Metliška 100 gld., Kranjska gld. 152-38, Selška gld. 28-60, Tržaška 150 gld., Loško-potoška 179 gld., Žavska 202 gld., Loška 68 gld., Železniška gld. 25-60, Bledska gld. 44-69, Senožeška gld. 128-98, Postojnska 270 gld., Šentjurska na južni železnici gld. 54-70, Brdska 76 gld., Idrijska gld. 112-95, Vipavska 200 gld., Ajdovska 100 gld., Premška gld. 72-24, Zatiška gld. 188-25, Pivska 150 gld., Šenpaska 25 gld.

Račun za l. 1886 kaže v dohodkih 6513 gld. 61 kr., v troških 892 gld. 91 kr., torej koncem leta 1886 v blagajni 5620 gld. 70 kr.

Slavne podružnice, ktere še niso poslale doneskov za l. 1886, naj jih izroče glavnemu vodstvu, vse pa prosim, da tudi v tekočem letu nabirajo tako pridno, kakor dosle. Družba bo v kratkem imela velike troške, kterih ne bo mogla zmagati, ako jej ne dohajajo redni doneski.

Ljubljana 23. januarja 1887.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Umrli so:

24. jan. Frančiška Salberger, gostija, 54 let, umrla je v stolni cerkvi za kapom.

V bolnišnici:

21. jan. Reza Ulančič, delavka, 46 let, jetika.

22. jan. Ferdinand Witine, črevljar, 17 let, Pyothorax.

Tuji.

23. januarja.

Fr. Matiču: Filip, Kolinek in Paschka, trgovci, z Dunaja. — Ed. Schwarz, potovalec, iz Gablonea. — Peter in Karol Mally, trgovci, iz Tržiča. — G. pl. Garzarolli zasebnik, iz Razdertega. — baron Defin, c. k. polkovnik, iz Pulja.

Pri Stonu: Viljem Miksche, potovalec, z Dunaja. — Adolf Israel, potovalec, z Dunaja. — Milan Bettlheim, trgovec, iz Zagreba. — Henrik Wirth, zasebnik, iz Kranja. — Anton Schepitz, zasebnik, iz Trsta. — M. Jam's, zasebnik, iz Reke.

Pri Bavarskem dvoru: E. Lauritsch, posestnik, iz Celovca. — Franc Grebanc, posestnik, iz Beljaka. — Matija Globočnik, posestnik, iz Tržiča. — Janez Kovačič, uradnik v pokoji, iz Ribnice. — Jožef Gostiša, posestnik, iz Logatca. — Alojzij Supan, posestnik, iz Voslaha. — M. Carigi, posestnik, iz Pordenone. — And. Strukl, posestnik, iz Št. Mihela.

Pri Južnem kolodvoru: Alojzij Deusel, potovalec, iz Bavarskega. — Franc Lebar, posestnik, iz Brežic. — Ant. Semut, posestnik, iz Vipave. — Jožef Moditz, posestnik, iz Nove vasi. — Zaveršnik, posestnik, iz Cirknice. — Faganelli in Gorjan, posestnika, iz Mërne. — Ema Bartoli, zasebnica z sinom, iz Trsta.

Pri Avstrijskem caru: B. Troger, kupčevalec, iz Beljaka. — Edvard Schubitz, c. k. uradnik, iz Radovljice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
24. 7. u. jut.	746:19	— 10:8	brezv.	megla	
2. u. pop.	746:47	— 2:8	sl. zap.	oblačno	0 00
9. u. zveč.	747:63	— 2:2	sl. jzap.	oblačno	

Dopoludne gosta megla, popoldne oblačno. Srednja temperatura — 5:3° C., za 3:4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

25. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	79 gl. 25 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	80 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 70 „
Akije avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akije	278 „ 80 „
London	127 „ 55 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	10 „ 06 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	62 „ 45 „

Priznano nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujeta (11)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Katoliška tiskarna

Valvazorjev trg šte. 5

prilporeča:

VIZITNICE

= v raznih oblikah =

Metvaške liste

po niški ceni.

Kuverte z firmo, računi, ceniki, tabele i. dr.

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi enajsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valvazorjev trg šte. 5.

„Missa ss. Cordis Jesu,“

ktero je za možki zbor četverglasno postavil ter prečast. gospodu Matiji Erjave-u, dekanu vipavskemu, poklonil Janez Pogačnik (organist v Vipavi).

Dobiva se pri skladatelju in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (9)